

OPOMÍJENÉ LASTOVO

■ Text a foto Milena Blažková, MEDIA IN ■

Osaměle působí Lastovo, nejjihněji položený dalmatský ostrov v Jaderském moři. Téměř padesát let byl doménou jugoslávské námořní flotily, pro cizince byl uzavřen. Teprve od konce minulého století objevují jachtaři, potápěči i rybáři v jeho blízkosti bohatý podmořský život a milovníci krajiny oceňují krásu přírody i lidovou architekturu. Díky panenské přírodě patří Lastovo od letošního roku k chorvatským parkům přírody.

Nejstarší zmínka o jednom z nejjihnějších dalmatských ostrovů pochází ze čtvrtého století př. n. l. Prvními známými obyvateli na Lastovu byli Ilyrové, po nich přišli Římané a Byzantinci. Název ostrova je patrně odvozen od řeckého Ladesta nebo Ladeston, jak se v době Řeků jmenoval. Římané jej nazývali Císař-

ským ostrovem. Slovanští Neretvané se objevují až v devátém století, o století později ostrov obsazují Benátčané a ve dvanáctém století patří ke knížectví Zahumlje. Na krátký čas podléhá Uhrám a v letech 1252 až 1808 jej spravuje Dubrovnická republika. Po druhé světové válce se ostrov stává součástí Jugoslávie. Armáde se hodí spolu se sousedními

Romantická zátoka Skrivena Luka.

Ostrov Lastovo je nejkrásnější na jaře.

šestačtyřiceti ostrůvky a skalisky pro vojenskou námořní základnu. Veřejnosti a cizincům se Lastovo otevírá teprve po vzniku Chorvatska.

PLACHETNICÍ NA OSTROV

Není náhodou, že Lastovo, podobně jako nedaleký ostrov Vis, patřily tolik let válečnému námořnictvu. Nahrála tomu nejen odlehlost od mateřské pevniny, ale i skalnaté pobřeží. Příkrý vápencový terén s častým výskytem přirozených jeskyň poskytoval armádě vhodné úkryty pro ponorky i další plavidla. Několik hlubokých zátok, vhodných přirozených přístavů, dokázalo námořnictvo spolehlivě ochránit.

Jednou z možností, opomineme-li trajekt, jak se na vzdálený ostrov dostat, je plavba plachetnicí. Po Jadranu stále ještě brázdí upravené tradiční dřevěné plachetnice zvané *trabakuly*, které kdysi sloužily jako nákladní lodě k transportu zboží. Po válce upravili podnikaví Chorvaté nákladní prostor břichatých plachetnic na obytné kajuty se vším pohodlím a od té doby se úspěšně plaví s náročnějšími pasažéry mezi jadranskými ostrovy.

Trabakulu Silva trvá plavba z Visu na dohled nejzazšího dalmatského ostrova zhruba pět hodin. Zatímco při pohledu z korčulské pláže v Pupnatské zátocy, odkud je Lastovo na dohled, působilo tajemně, teď překvapuje hustě zalesněným terénem jen s vyčnívajícími bílými vápencovými skalami. Plachetnice

DIGITÁLNÍ JEDNOOKÁ ZRCADLOVKA

D40x

10,2 miliónu efektivních pixelů

Nikon D40x Double Zoom Kit

Nejkompaktnější a nejlehčí jednooká zrcadlovka Nikon vybavená intuitivními ovládacími prvky a komfortním gripem.

Sada fotoaparátu D40x Double Zoom Kit zahrnuje dva nové objektivy Nikkor pokrývající všechny důležité ohniskové vzdálenosti.

Širokoúhlý zoom AF-S DX 18-55 mm II je perfektní pro snímky v interiérech, skupinové snímky a úchvatné snímky krajiny. Telezoom AF-S DX 55-200 mm umožňuje přiblížit vzdálené objekty a je ideální pro portréty a sportovní snímky.

www.fotoskoda.cz

Centrum FotoSkoda

Palác Langhans

Vodičkova 37, 110 00 Praha 1

tel.: 222 929 020, fotoaparaty@fotoskoda.cz

Po - Pá: 8.30 - 20.30, So: 9.00 - 18.00

Plachetnice Silva pod plachtami.

Pěstuje se tu vinná réva, olivy, ovoce a zelenina, i když na ostrově chybí pramen sladké vody a rostliny zavlažuje pouze rosa nebo déšť. Roste tu také zvláštní druh kyselých pomerančů, které používají hospodyně k přípravě ryb.

Proslavená je lastovská maraština, vynikající suché víno sytě žluté barvy se zlatými odlesky, příjemně svěží a natrpklé.

NEPORUŠENÁ PŘÍRODA

Pěší a cyklistické výlety po ostrově přinášejí nezapomenutelné zážitky zvláště na jaře. Kola bez problémů můžete převážet na palubě plachetnice. Pokud vám nevdá makadamové a štěrkopískové cesty, stačí na dokonalý průzkum celého Lastova několik dní. Jedna z cest vede ze zátoky Skrivena Luka na nejvyšší kopec Lastova Hum

pomalou míjí neobydlený ostrov Mrčavu, vyhlášené loviště jadranských langust, a řadu menších pustých ostrůvků a skalisek a tiše vplouvá do chráněného přístavu Ubli v zátocy Velje Lag.

STAROBYLÉ LASTOVO

Ostrov se značně zvlněným terénem je dlouhý devět a široký šest kilometrů. V sedmi sídlech žije v současnosti necelých 1300 obyvatel. Centrem je půvabné městečko Lastovo. Rozkládá se v půlkruhu na svahu kopce Glavica poněkud stranou od moře. S malou zátokou Lučica na druhé straně zalesněného kopce je spojeno silnicí.

Malebná je nejen poloha městečka, ale i jednotlivé stavby. Od ráží se v nich celá historie ostrova. Farní kostel svatého Kosmy a Damiána z patnáctého století ukrývá vzácnou klenotnici. Na vr-

chu Glavici, kde stávalo prehistorické hradiště, postavili Francouzi Novi Kaštel. Dnes v něm sídlí meteorologická stanice. Zachovaly se také asi dvě desítky renezančních domů s vysokou prostornou terasou na průčelí, která je pro lastovské domy charakteristická. Domy zdobí zvláštní válcovité komíny. Nikde jinde v Dalmácii nejsou v tak hojném počtu jako v Lastovu. Místní turistické informační centrum si je vybralo do svého znaku.

Kostelík v goticko-renezančním slohu zasvěcený Panně Marii považují v Lastovu za nejkrásnější. Vzácný oltářní obraz benátského mistra daroval kostelu místní rodák, tiskař Dobre Dobričević, ve světě je známý pod jménem Boninus de Bonini. Připisuje se mu unikátní první vydání Danteho *Božské komedie* se sedmašedesáti dřevoryty.

Maják Struga.

Pozvánka na výstavu UNESCO

Chorvatsko má nejen krásné moře a ostrovy, ale i vnitrozemí se může pyšnit jedinečnými skvosty. Národní park Plitvických jezer se díky přírodním krásám dostal na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Také Dubrovnik, Diokleciánův palác ve Splitu, katedrály v Trogiru a v Šibeniku a bazilika sv. Eufrasia v Poreči patří pod ochranu UNESCO. Jejich fotografie i fotografie dalších míst České republiky, Slovenska, Španělska, Německa, Kypru, exotické Indie a Číny z prestižního Seznamu UNESCO si můžete prohlédnout na výstavě

Poznej světové dědictví UNESCO v Českém

Krumlově v galerii Egon Schiele Art Centrum denně od 10 do 18 hodin až do 27. ledna 2008. Návštěvníkům jsou volně k dispozici informační brožury z vystavovaných zemí. Kontakt: mediain@volny.cz

Na Lastovu jsou vyhlášené slavnosti masopustu.

do nadmořské výšky 415 metrů. Odtud se naskýtají nádherné výhledy na celý ostrov i na nedalekou Korčulu. Na vrcholu kopce je přistávací plocha pro helikoptéry, které v případě nutnosti zajišťují místním obyvatelům odvoz do nemocnice na některém z větších ostrovů.

Ostrov si zachoval neporušenou přírodu s mnoha endemickými druhy rostlin a živočichů. Proto byl počátkem letošního roku vyhlášen parkem přírody. Jen krůček ho dělí od nejvyššího stupně chorvatské klasifikace přírodních hodnot, kterým je národní park. V budoucnu by

měl park přírody Lastovo následovat oblíbený národní park Telašćicu na ostrově Dugi Otok.

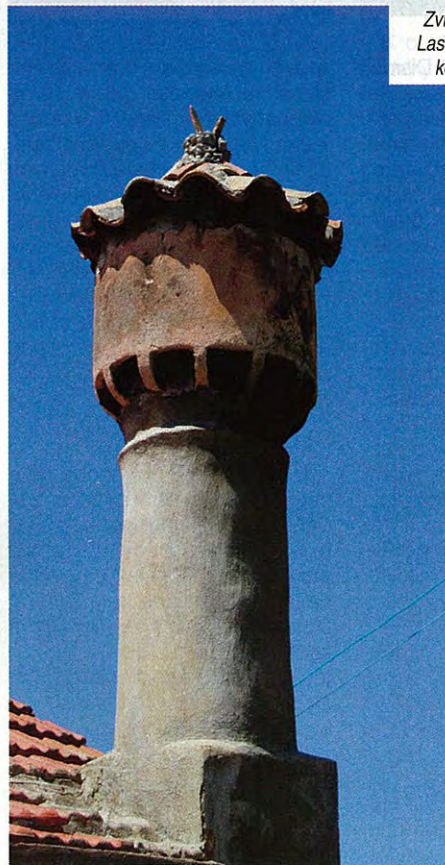
SAMOTA NA MAJÁKU

Hluboký záliv s přístavem Ublí na jihozápadě ostrova je dobře chráněn před větry. Vplouvají do něho trajekty obstarávající pravidelné spojení s Hvarem, Korčulou a s přístavy Splitem a Dubrovnikem na dalmatském pobřeží. Příliš turistů sem nepřijíždí, i když stát trajektů dotuje a lidé platí za lodní lístek na nejbližší ostrov Jadranu v porovnání s ostatními vůbec nejnižší částku.

Průčelí kostela sv. Kosmy a Damiána v Lastovu.

Zvláštností Lastova jsou komíny.

V Ublí mohou kotvit i větší lodě, ale s oblibou sem zajiždějí hlavně jachty a plachetnice, jejichž osádky se straní turistickému ruchu a dávají přednost panenské přírodě a klidu.

Jižně od mysu Skriževa na stejnojmenném poloostrově se vypíná na skalním útesu jeden z nejstarších majáků oblasti, Struga. Byl postaven roku 1839 a dá se k němu vystoupat i vyjet úzkou přímkou cestou. Maják stojí v sedmdesátimetrové výšce nad mořem na okraji strmé skalní stěny, odkud je mimořádně krásný rozhled. Uvnitř je k dispozici čtyřlůžková apartmá pro báječnou dovolenou v naprosté samotě.

Ostrov obklopují četné ostrůvky s lagunami. Ve skalních stěnách na jižní straně, kde je moře nejhlubší, žije mnoho druhů ryb, langust a humrů. Doplníme-li si k tomu všemu místní specialitu, langustu grilovanou na dřevěném uhlí nebo vařenou s rajčaty a kapary, představuje Struga doslova pravý ráj. ■

Více na: www.chorvatsko.hr nebo www.geotour.cz